

20.9.2013

Valtiovarainministeriölle

Viite: VM:n Lausuntopyyntö - Kansallisen palveluväylän suunnitteluhanke. VM008:00/2013

STM:N LAUSUNTO KANSALLISEN PALVELUVÄYLÄN SUUNNITELMASTA

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuurin, toteutussuunnitelman sekä hallinta, palvelutuotanto- ja liiketoimintamallien luonnoksista.

Kansallinen palveluväylä on tiedonvälityskonsepti, jossa eri toimintaympäristöjen palveluiden tarvitsema tieto on saatavilla avoimien rajapintojen yli kaikille tietoa tarvitseville palveluille. Kukin palveluväylään liitetty järjestelmä hallitsee omia tietojaan sekä vastaa siitä, että muiden tarvitsemat tiedot ovat saatavissa välitysalustan kautta ottaen huomioon tietojen käyttöön liittyvät mahdolliset rajoitukset. Kansallisen palveluväylän arkkitehtuurin suunnittelusta on vastannut valtiovarainministeriön on asettanut hanke (VM008:00/2013 toimikausi 7.2. – 31.12.2013). Sosiaali- ja terveysministeriöstä hankkeeseen on osallistuttu erityisesti kansallisten sote palveluiden (KanTa ja KanSa) näkökulmasta. Nämä palvelut ovat tärkein terveyden ja hyvinvoinnin kohdealueen palveluväylään liittyvä kokonaisuus, mutta palveluväylä tulee palvelemaan laajasti myös monia muita alueen tietovarantoja ja palveluja.

STM pitää kansallisen palveluväylän tavoitteita ja toimenpiteitä sen kehittämiseksi tärkeinä. Luonnokset palveluväylän arkkitehtuurista, toteutussuunnitelmasta sekä hallinta, palvelutuotanto- ja liiketoimintamalleista antavat selkeän kuvan tavoiteltavan tiedonvälityskonseptista ja hyvän lähtökohdan sen jatkokehitykselle. Yleiskommenttina STM esittää, että jatkossa tulisi kiinnittää enemmän huomiota palveluväylän avulla tai välityksellä käyttäjien saamien konkreettisten palveluiden sisältöön ja suunnitteluun.

Tässä STM:n lausunnossa on koottu ministeriön yleiskommentit sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisten palveluiden, työsuojelun ja Työterveyslaitoksen kommentit. Hallinnonalan virastot ja laitokset toimittavat omat lausuntonsa. Sosiaali- ja terveydenhuollon osuuden lausunnosta on valmistellut ko. alueen vastuuhenkilö Jari Porrasmaa ja siihen on kerätty tietoja eräiltä sairaanhoidopiireiltä, THL:lta, Kelalta ja Suomen Kuntaliitolta. Lausunnon antoon varattu aika oli lyhyt, joten asiasta ei annettun ajan puitteissa ole mahdollista antaa kovin yksityiskohtaista lausuntoa.

Tiedonvälityskonsepti ja palvelut käyttäjille

Viitearkkitehtuuri keskittyy kuvaamaan palveluväylän toimintaa geneerisenä tiedonvälityskonseptina, johon voidaan liittää mitä tahansa sähköisiä palveluja ja tietovarantoja. Raportissa käsitellään varsin vähän ja yleisellä tasolla väylän

keskitettyjä palveluja tai palveluväylään kytkettyjä substanssipalveluja. Samoin toteutussuunnitelma keskittyy kuvaamaan keskitetyn tiedonvälityskonseptin ja sen palveluiden kehitystä. Tällöin raporttien lukijalle jää epäselväksi mitkä olisivat ensimmäisiä palveluväylän kautta saatavia varsinaisia omassa toiminnassa tarvittavia palveluja tai tietoja. Millaisia nämä olisivat palveluväylän yli tuotettuina ja milloin ensimmäiset substanssipalvelut voisivat olla näin saatavissa.

Palveluväylän käsittely yleisenä konseptina on varsin ymmärrettävää suunnittelun tässä vaiheessa. Jatkossa tulisi kuitenkin kiinnittää entistä enemmän huomiota palveluväylän itsensä tarjoamien keskitettyjen palveluiden toiminnallisuuden kuvaamiseen sekä siihen mitä liittyviä substanssipalveluja palvelun kautta on saatavissa ja milloin.

Kansallisen palveluväylän palvelut

Viitearkkitehtuurin luvussa 5.2 kuvataan kansallisen palveluväylän palveluita. Näillä tarkoitetaan ilmeisesti palveluväylän keskitettyjä palveluja, vaikka tämä ei käy tekstistä riittävästi ilmi. Palvelut on kuvattu hyvin yleisesti ja todettu niiden vain visualisoivan tyypillisimpiä viestinvälityksen tietojärjestelmäpalveluja. Tähän käsittelyyn liittyy seuraavia ongelmia

- luku 5.2 ei ole looginen suhteessa kansallisen palveluväylän tekniset tietojärjestelmäpalvelut ja niiden jaon ensimmäisen ja myöhempien vaiheiden kehityksen kuvaavaan lukuun 6.5.2 nähden
- keskitetyt palvelut ovat tulevien käyttäjien kannalta keskeinen tapa ymmärtää mitä toiminnallisuutta palveluväylä tarjoaa. Siten nämä palvelut tulisi ainakin alustavasti määritellä, kuvata käyttäjän niistä saama toiminnallisuus ja vaiheistaa niiden kehitys eikä vain esittää esimerkkiä mahdollisista palveluista. Tätähän on siis jo luvussa 6.5.2 osin tehty.
- Kun palvelut esitetään vain yhdellä sanalla ”sanomaluokitus, säilytys” tai ”SSO” jää niiden sisältö lukijan arvailujen varaan. Suuri osa palveluista vaikuttaa sinänsä selkeiltä ja palveluväylään kuuluvilta. Esimerkiksi ”säätökone” ja ”prosessimoottori” jättävät kuitenkin paljon tulkinnanvaraa.

Kansalliseen palveluväylään kytkettävät palvelut

Viitearkkitehtuurissa kuvataan, että palveluväylään voidaan kytkeä lähes rajattomasti eri toimijoiden palveluja. Palveluväylän onnistumisen kannalta kriittinen tekijä tulee olemaan olemassa olevien merkittävien julkisen sektorin palveluiden liittäminen palveluväylään heti alkuvaiheessa. Useissa eri kohdissa listataan perustietovarannot sekä todennetun osaamisen rekisteri ja kansalliset terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelut palveluväylään kytkettävinä kokonaisuuksina. Lisäksi toteutussuunnitelman luvussa 2 esitetään kuva eri toimialojen keskeisistä tietovarannoista ja palveluista. Näitä kytkettyjä substanssipalveluja ei kuitenkaan ole kuvattu tämän tarkemmin. Tuleville palveluväylän käyttäjille antaisi lisäarvoa ja konkretiaa, jos perustietovarantojen tai edes joidenkin substanssipalveluiden osalta tuleva palvelu kuvattaisiin auki vaikka se olisikin sama kuin nykyinen palvelu. Lisäksi voisi kuvitella että palveluväylä mahdollistaa myös uusia hyötyjä, joita voitaisiin havainnollistaa. Samalla saa-

taisiin myös käytännöllisesti edistettyä palveluväylän palvelukatalogin ja sen palveluiden kuvausten kehitystä.

Vastaavasti kytkettävien palveluiden liittämistä palveluväylään sekä hallinnollisesti että teknisesti toivottaisiin jatkossa konkretisoitavan perustietovarantojen esimerkkien avulla.

Palveluväylään kytkettyjen palveluiden osalta raporttien termien käyttö oli hieman horjuvaa. Sana substanssipalvelu, jota käytettiin usein, olisi hyvä näkyä myös terminä sanastossa, eikä pelkästään palveluväylään kytketyn palvelun määrittelyssä.

Käyttäjien roolit ja tunnistaminen

Palveluväylän yhteydessä selvitetään myös kansallisen tunnistautumismenetelmän käyttöönottoa. Arkkitehtuurikuvauksessa esitellään kansalaisen ja ammattihenkilön tunnistautuminen. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on käytössä sektorikohtaiset varmenteet, mutta toisaalta järjestelmä on rakennettu hyödyntämään ns. attribuuttipalvelua, joka toimii Terhikki-rekisterin tiedoilla. Sosiaali- ja terveyden huollon osalta on siis hyvät valmiudet siirtyä uuden kansallisen varmenteen käyttöön olipa varmenne kansalaiskohtainen tai ammattiin liittyvä. Kansalaiskohtainen varmennejärjestelmä on pitkällä aikajänteellä järkevin ja kustannustehokkain. Mahdollinen uusiminen olisi järkevää sovittaa varmenteiden uusimissykliin (iso määrä kortteja vanhenee 2016). Jotta tarvittavat muutokset ennätetään tehdä tulisi päätös yhteisestä varmenne ratkaisusta tehdä mahdollisimman pian. Tieto on olennainen myös sosiaalihuollon kansallisten tietojärjestelmäpalveluiden valmistelun kannalta.

Palveluväylä arkkitehtuurissa on tunnistettu, että organisaatio ja organisaation edustaja on eri asia, tämä on hyvä lähtökohta. Arkkitehtuurin tulee myös mahdollistaa se, että organisaatiossa voi olla useita henkilöitä eri rooleissa, kun mm. asioidaan viranomaisen kanssa. Arkkitehtuurissa on hienosti jo nyt tässä vaiheessa otettu huomioon valtuutusten ja puolesta -asioinnin hallinta. Olemassa olevien komponenttien hyödyntäminen on hyvä lähtökohta ja nopeuttaa liikkeelle lähtöä.

Käyttäjän tunnistamisessa tulee vielä selvittää muita mahdollisuuksia kuin henkilötunnisteen käyttöä edes muunneltuna. Yhtenä selvittämisen kohteena voisi olla rakennuslalla käytössä oleva veronumero. Käytännössä kaikilla suomalaisilla on jo tällä hetkellä veronumero, mutta lainsäädäntö ei vielä mahdollista sen laajempaa käyttöä. Lisäksi veronumero on olemassa ulkomaalaisilla henkilöillä, jotka ovat ilmoittautuneet verottajalle. Veronumeron käytön laajentamista kattamaan myös muut maassa olevat henkilöt ei pitäisi olla vaikeaa, kunhan lainsäädäntö sen mahdollistaisi.

Palveluväylän organisointi

Tehokkaan ja toimivan sekä sujuvan palvelun turvaamiseksi ehdotamme pohdittavaksi, että palveluväylän hallinnointi olisi erillisyyksiköllä valtionhallinnossa, joka reagoisi ketterästi ja tehtävään varatut resurssit voidaan varmistaa. Mi-

käli tehtävä annetaan osaksi suurempaa yksikköä, vaarana on, että resursseja ei saada täysimääräisesti hyödynnettyä. Yksikön tulee voida tuottaa palveluita myös kuntatoimijoille ja yksityisensektorin toimijoille.

Palveluiden kytkemiseen liittyvät kustannukset

Hallinta-, palvelutuotanto- ja liiketoimintamallit -raporttiluonnoksessa on alustavalla tasolla kuvattu varsin selkeästi yleisesti palveluväylän hallinnointi. Liiketoimintamallia koskevassa luvussa 4 jäi kuitenkin epäselväksi, miten kytkettävien substanssipalveluiden palveluväylään liittämisen kustannukset rahoitetaan.

Jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon, että kustannukset ovat kohtuulliset palveluväylän hyödyntäjille. Monesti yhteiset ratkaisut ovat voineet tulla kalliiksi ja niiden käyttö on maksanut enemmän kuin oman ratkaisun vuotuiset ylläpitomaksut. Palveluväylän onnistumisen kannalta kriittinen tekijä on palveluväylään tehtävien liityntöjen kokonaiskustannus yksittäisen palvelun kannalta.

Sosiaali ja terveydenhuollon suhde palveluväylään

Sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta kansallinen palveluarkkitehtuuri ja palveluväylä sen keskeisenä komponenttina tuovat merkittävää lisäarvoa erityisesti sektorirajat ylittävien palveluiden toteuttamisessa. Esimerkiksi sosiaalihuollon palveluissa on tarve päästä käsiin moniin eri tietokantoihin kansalaisen etuuden tai hakemuksen käsittelyn pohjaksi. Myös terveydenhuollossa on tärkeitä muiden sektoreiden tuottamalle tiedolle. Esimerkiksi reseptin uusimispyyntöstä lähetettävän tekstiviestinumeron voisi saada henkilön perustiedot koostavasta palvelusta. Tämä vähentää työtä ja nopeuttaa prosesseja sekä ammattilaisella että kansalaisella. Uudet palvelut kiihdyttävät palveluväylän hyödyntämistä. STM osallistuu mielellään kansallisen palveluarkkitehtuurin muuhun valmisteluun.

Sosiaali ja terveydenhuollossa ollaan pitkällä kansallisten tietojärjestelmäpalveluiden toteuttamisessa. Asiasta on laadittu lainsäädäntö 2006 ja palvelut pohjautuvat hyvin laajaan semantiikan sopimiseen ja rajapintatyöhön. Terveydenhuollon kansalliseen tietojärjestelmäpalveluun (Kanta) on tehty merkittäviä investointeja sekä valtion että kuntatoimijoiden toimesta (ratkaisu on mm. mitoitettu miljardin sanoman vuosikuormalle). Siksi esitetty malli vyöhykkeiden hyödyntämisestä on perusteltu ja kannatettava.

Palveluväylään liittyvän odotusten hallinnan näkökulmasta olisi tärkeää johonkin eritellä kohtia joita palveluväylä ei ratkaise. Esimerkiksi vaihdettavien tietojen standardisointi ja luokitusten määrittely tulee edelleen tehdä erikseen. Palveluväylä ei täten paranna suoranaisesti eri tietojärjestelmien yhteentoimivuutta. Väylä vain kuljettaa kirjekuoria, kunkin hyödyntäjän ja palvelun on edelleen tehtävä oma työnsä viestin ymmärtämiseksi.

Sanana palveluväylä sekaantuun helposti usein käytettyyn ESB-termiin. Tulisi selvittää että palveluväylä poikkeaa ESB-toteutuksesta ja voi monissa tapauksissa edellyttää erillistä ESB-ratkaisua (esim. Virossa käytetään laajasti web-

Methods alustaa, esim. paikallisessa reseptikeskuksessa). Nyt määritelty palveluväylä ei sisällä kaikkea ESB-ominaisuuksia ja tämä tulisi todeta selkeästi. Esimerkiksi sairaanhoitopiiri voi käyttää omassa sisäisessä integraatiossa ESB-tuotetta ja tehdä sillä vaikkapa sanomien muunnoksia. Palveluväylällä ei voida toteuttaa kaikkia organisaation sisäisiä integraatiotarpeita, vaan se on ensisijaisesti organisaatioiden väliseen ja eri toimialarajat ylittävään tiedonvaihtoon tarkoitettu ratkaisu.

Palveluväylän rajapinnoissa on ristiriitaisuutta dokumentin ja muun palveluväylään liittyvän viestinnän välillä. Useassa yhteydessä on todettu, että palveluväylä tulee pohjautumaan X-road toteutuksen versioon 5. Sivun 39 kuvassa todetaan palveluväylän sovellusten ja liityntäpalvelimen välissä olevan PERA-rajapinnan. Jos liityntäpalvelin kuvaa X-roadin tietoturvapalvelinta, tulisi PERA maininnat poistaa kuvasta.

Sivun 14 tiivistelaatikon tekstiä tulisi muuttaa seuraavasti: ”Kansallinen palveluarkkitehtuuri muodostaa ekosys...” ja laatikon loppuun maininta siitä, että väylä on palveluarkkitehtuurin ydin.

Sidosarkkitehtuuriin liittyen tehtävä seuraavat korjaukset. epSOS muutettava ohjaavaksi. STM on laatinut hallituksen esityksen, joka mahdollistaa epSOS käytön. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuussa. epSOS projekti päättyy vuoden vaihteessa. Tässä yhteydessä voisi olla järkevää viitata e-SENS hankkeeseen, joka osin jatkaa myös epSOSTa. Kanta tulisi sen sijaan merkitä velvoittavaksi, koska se on määritelty pakolliseksi sekä yksityiselle ja julkiselle terveydenhuollolle useissa säädöksissä.

Yksityiskohtaisia huomioita (viitearkkitehtuuriin):

s. 28, tietoturva vaatimuksia ei määritellä liittyjille, mutta X-road käyttösäännöissä määritellään minimietoturva vaatimukset liittyjille - Suomessa tulisi noudattaa samaa mallia

s. 30 kuvaan tietojärjestelmäpalvelut voisi Viron mallin mukaisesti lisätä generoidut käyttöliittymät (MISP), joiden avulla saadaan yksinkertainen käyttöliittymä palveluväylän palveluun

s. 31 (5.2.1), sopimuksien tekeminen tulisi olla mahdollista vyöhykkeiden ja yksittäisten palveluiden välillä, tämä mahdollistaisi eräiden palveluiden laajan ja nopean hyödyntämisen palveluväylän kautta

s. 33 rooleissa painottuvat palveluväylän tekniset ja hallinnolliset roolit ja erityisesti väylän keskitetyn / palvelua tuottavan pää roolitus, liittyvien organisaatioiden ja palveluiden näkökulmaa voisi korostaa, esimerkiksi palveluväylä-organisaation kohdalla voisi kytketyn palvelun lisäksi olla palvelun käyttäjä. Roolit voisi mahdollisesti jakaa palveluväylän perusratkaisun ja liittyvien mukaisesti. Tämä auttaisi kutakin toimijaa hahmottamaan tarvittavat roolit. Roolitus on esitetty tällä tavalla X-road dokumentaatiossa.

s.40 ja s. 42, palveluiden sektorikohtaisuus / yleisyys heiluu, esimerkiksi suostumuksen hallinta on ensin toimialakohtainen palvelu ja sitten pari sivua myöhemmin yleinen. Palveluväyläarkkitehtuuri ei tulisi ottaa kantaa tähän, vaan ainoastaan tunnistaa että molempia on. Näiden luokittelu tulee tehdä kansallisen palveluarkkitehtuurin toimeenpanon yhteydessä

s. 41 kuvassa sote-väylät → Kanta-väylä

s. 43, onko viestinvälitysmallit X-roadin tukemia? one-to-many ja many-to-one variaatiot voisi poistaa, samoin push/pull joka kuvaa enemmänkin palvelun lo-
giikkaa tai luonnetta eikä palveluväylän viestinvälitystapaa

s.45 kaksisuuntainen TLS?

s.47 lokipalvelu (tätä osin myös dokumentin alkuosassa käsitteet), todetaan että paikalliseen lokiin tallennetaan välitetyt sanomat, tällä tarkoitettaneen kuitenkin välitettyjen sanomien tiettyjä metatietoja (milloin, keneltä, kenelle, jne.). Jos nykyinen X-road toteutus ei tue lokien tallettamista yhteenvipaikkaan, tulisi se listata mahdolliseksi jatkokehityskohteeksi. Kun palveluita avataan, takaa loki-
tietojen läpinäkyvyys kansalaisen järjestelmän luotettavuuden.

s. 54 tulee todeta että koko vyöhykkeen ja yksittäisen palvelun välillä voidaan tehdä sopimus, tämä edellyttää palvelun ja vyöhykkeen omistajan välistä neu-
vottelua ja sitä että vyöhyke täyttää palveluväylän tietoturva ym. ominaisuudet sisäisesti

s. 56: ” Kaikki sopimusta edellyttävät tiedonvaihtosopimukset tehdään pal-
veluväylä-organisaatioiden kesken kahdenvälisinä.” → tulee voida tehdä myös palvelun tarjoajan ja vyöhykkeen välillä

Tiedonvälitysmalli kuvataan ristiriitaisesti, esim. sivulla 59 todetaan, että pal-
velukatalogi haetaan keskuspalvelimelta. Kuitenkin aiemmin on todettu, että liityntäpalvelin (tietoturvapalvelin) ottaa palvelukatalogitiedot omasta lokaalis-
ta palvelukatalogikopiostaan.

Dokumentti on kokonaisuudessaan laaja ja kattava. Varsinainen asia voitaisiin esittää lyhyemmässä ja tiivistetyssä muodossa. Alla eräitä ehdotuksia doku-
mentin tiivistämiseksi:

dokumentissa esiintyvää toistua tulisi välttää ja poistaa (esim.
6.2.2 ja 6.4)

pitkälti teknologiaan menevät osuudet voisi poistaa (määritel-
lään tarkemmin jatkodokumenteissa) tai siirtää liitteiksi

Liitteisiin seuraavat taulukot:

4.2.1 luvun taulukko

4.2.2 luvun taulukko

s.33-36 (roolit)

luku 6.2.3 tulisi poistaa kokonaisuudessaan, avoimen datan rat-
kaisut eivät hyödy eivätkä tarvitse palveluväylää, ne toimivat
suoraan internetin päällä

s. 63 alkava taulukko

s. 66 alkava taulukko (voisi poistaa kokonaan?)

s. 67 ja 68 taulukot

luvun 6.7 voisi siirtää liitteeksi miltei kokonaisuudessaan palve-
lutasot voisivat jäädä dokumenttiin

Työsuojelun palvelut osana palveluväylää

Kansallinen palveluväylä on keskeinen tietotekninen infrastruktuuripalvelu, jo-
ka mahdollistaa organisaatioiden tietojen vaihdon nykyistä paremmin. Sen

avulla on mahdollista vähentää päällekkäisen tiedon ylläpitoa organisaatioissa sekä kahden välisiä tiedonsiirtoja pitkällä tähtäimellä. Se luo edellytyksiä parantaa työsuojeluvalvonnan vaikuttavuutta.

Työsuojeluviranomainen valvoo työnantajavelvoitteiden toteutumista työpaikoilla. Työnantajaroolissa voi toimia juridinen henkilö (mm. yritys, kunta, kuntayhtymä, säätiö jne.) tai yksityishenkilö. Tällä hetkellä ei ole kattavaa tietoa saatavissa siitä, ketkä toiminnan harjoittajat ovat työnantajia eli keitä velvoitteet koskevat. Paras tieto tästä on verottajalla, jolle työnantaja maksaa työnantajamaksut.

Työsuojeluhallinto hyötyy keskitetystä palvelusta ja työsuojeluvalvonta saisi nykyistä laadukkaampia perustietoja käyttöönsä. Vaikka hallinnossa ei vielä ole käynnistetty keskustelua siitä, mitä tietoja työsuojeluvalvonnalle olisi hyödyllistä saada muilta viranomaisilta, voidaan jotain tyyppitapauksia tässä kuvata esimerkin omaisesti. Tyypillisesti työsuojeluviranomaisen tarvitsema tieto on hajallaan lukuisten organisaatioiden tiedoissa riippuen mm. siitä, mille organisaatiolle on annettu tehtäväksi huolehtia työnantajavelvoitteiden viranomaistävistä (työterveyshuollon korvaukset, työnantajan tapaturmavakuutus jne.). Tietotarpeet eri organisaatioista ovat pieniä, mutta niitä on paljon. Tietojen luovuttamisen osalta ei ole vielä käynnistetty tarvemäärityksiä tai tunnistettu mahdollisia lainsäädännön muutostarpeita.

Tilastokeskuksen aineistossa ei ole julkishallinnon työnantajia ja työpaikkoja (= työnteon toimipisteitä), eikä ulkomaalaisia työnantajia. Näitä tietoja olisi saatavissa Valtiokonttorista ja Kunnalliselta eläkevakuutuslaitokselta. Näitä tietoja työsuojelu tarvitsisi.

Valvonnan suuntaamisen kannalta olisi tarpeen saada tietoa työntekopaikoista, joissa olisi tarvetta työsuojeluvalvonnalle. Tätä tietoa on monella viranomaisella, esimerkiksi Kelalla, Tukesilla ja paloviranomaisilla. Tapaturmavakuutuslaitoksilta olisi hyödyllistä saada tietoa työpaikkakohtaisesti tapaturmista. Työterveyslaitokselta ASA-rekisteristä (syöpävaaralliset aineet) olisi tärkeätä tietoa valvonnan suuntaamisen kannalta. Palveluväylä mahdollistaisi lääkärien tekemien ammattitauti-ilmoitusten sähköisen toimittamisen niiltä osin, kun tieto kuuluu välittää työsuojeluhallinnolle.

Tietojen nykyistä parempi saatavuus mahdollistaisi paremman valvonnan. Ensisijaisesti valvonnan kannalta tärkeintä on tietää, kuka on työnantaja ja missä työnantajan lukuun tehdään töitä. Muut tietotarpeet ovat edellä mainittuun vähemmän tärkeitä. Työsuojelun kannalta seuraavia tietoja ei saada nykyään helpolla:

- julkishallinnon työnantajat ja työpaikat
- Tilastokeskuksen välittämä tiedon kattavuus yritysten työpaikoista ei ole riittävä
- työntekopaikat, missä osoitteissa työnantajan lukuun tehdään työtä
- osoitteet, puhelinnumerot, henkilöstömäärä ja työsuojeluhenkilöstö (= työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutettu)
- toiminnan laajuus ja kuvaus (mm. toimiala)
- työterveyshuoltosopimus (K/E), työpaikkaselvitys (K/E)

- työaikakirjanpito ja ylityöt, vuosilomakirjanpito
- lakisääteinen tapaturmavakuutus (K/E), työtapaturmat, sairauspoissaolot ja ammattitaudit työpaikkatasolla
- työsuojeluhenkilöstön koulutus
- työsuojeluhenkilöstön ilmoittaminen ts-henkilörekisteriin (Työturvallisuuskeskus) (K/E)

Työsuojeluhallinnon tulevaisuuden näkymiä:

- Työnantajan tiedot toimipaikkatasolla. Esim. osoite ja työntekijöiden määrä.
- Tarvetta saada tietoa, millä voisi paremmin kohdistaa työsuojelua. Nämä asiat liittyvät kohtaan "Tietoja, joita ei saada helpolla".
- Viranomais voi toimittaa asiakirjoja sähköisesti työnantajille.
- Joko kansalaisen tai yrityksen asiointitilin kautta työnantajat voisivat toimittaa esim. rakennustyömaan alkamisilmoitukset, asbestityöilmoitukset sekä tehdä ilmoitukset nuorista työntekijöistä.
- Mikäli työnantajien ja työntekopaikkojen tiedot olisivat nykyistä ajantasaisemmat, säästyisi tarkastajilta työaikaa arviolta n. 10 min/tarkastus. Mikäli em. tiedot olisivat ajantasaisemmat, valvonta voitaisiin kohdistaa nykyistä paremmin.

TEM teetti osana SADe-ohjelmaa Työnantajan tietoja sisältävän rekisterin esiselvityksen. Esiselvityksessä mukana olleet organisaatiot olivat KELA; Verohallinto; Eläketurvakeskus; Julkinen työnhaku, työ- ja elinkeinoministeriö; Tilastokeskus; Työsuojelu, sosiaali- ja terveysministeriö ja Maahanmuuttovirasto. Työryhmä oli yksimielinen siitä, että työnantajatietoja tulisi koota nykyistä paremmin. Selvityksen perusteella näkee, että tietojen ajantasaisuuteen liittyy monia tarpeita ja ongelmia. Mikäli toimipaikkatiedot saataisiin kuntoon, se helpottaisi työnantamisen prosesseja ja muita monia muita tukiin, maksuihin ja lupiin liittyviä prosesseja. Tämän hetkisen puutteellisten toimipaikkatietojen takia osa haastateltavista tahoista käyttävät pankkitiliä yksilöinnin viimeisenä keinona. Käytetty käytäntö todistaa toimipaikkojen hallinnan puutteellisuuden, eikä käytäntö ole kestävä ratkaisu.

Organisaatiotyönantaja asioi useamman joko valtakunnallisen, alueellisen tai paikallisen toimivaltaisen viranomaisen kanssa, riippuen organisaationsa toimipaikkojen sijainnista.

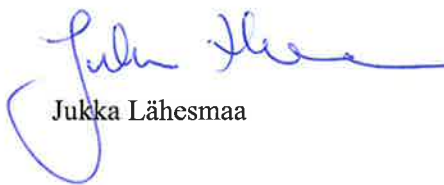

Lisätietoja asiasta antavat erityisasiantuntija Jukka Lähesmaa (puhelin 02951 63139 ja sähköposti jukka.lahesmaa@stm.fi) ja erityisasiantuntija Jari Porrasmaa (puhelin 0295 163 381 ja sähköposti jari.porrasmaa@stm.fi).

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Erityisasiantuntija

Jukka Lähesmaa

JAKELU

Valtiovarainministeriön JulkICT-toiminto

TIEDOKSI

STM/STO

STM/TSO

Terveiden ja hyvinvoinnin kohdealueen koordinoitiryhmä

Sosiaali- ja terveydenhuollon KA-ohjausryhmä ja arkkitehtuuriryhmä

Työsuojelun arkkitehtuuriryhmä

